ภาษาที่ใช้พูดกับทารกในภาษาไทย

นางสาวกรองกาญจน์ ขาวหนู

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-281-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

i 17478595

INFANT DIRECTED SPEECH IN THAI

Miss Krongkan Khaonoo

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-281-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาษาที่ใช้พูดกับทารกในภาษาไทย
โดย	นางสาวกรองกาญจน์ ขาวหนู
ภาควิชา	ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ลักษณียนาวิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ถุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ลักษณียนาวิน)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

กรองกาญจน์ ขาวหนู : ภาษาที่ใช้พูดกับทารกในภาษาไทย (INFANT DIRECTED SPEECH IN THAI)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สุดาพร ลักษณียนาวิน, 90 หน้า. ISBN 974-634-281-9

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาลักษณะทางภาษาศาสตร์ของภาษาที่แม่ใช้พูดกับทารกในภาษาไทย โดยศึกษาลักษณะสำคัญทางภาษาศาสตร์ 2 ลักษณะ คือ (1) ลักษณะการใช้คำ และวัจนกรรมเพื่อการสื่อสาร และ (2) ลักษณะทางเสียง อันได้แก่ การใช้เสียงสูงต่ำ ความสั้นยาวของหน่วยความ และความเร็วในการพูด

ผลการวิจัยพบว่า ภาษาที่แม่ใช้พูดกับทารกมีลักษณะเด่นทั้งในแง่ของการใช้คำ วัจนกรรม และลักษณะเด่นทางด้านเสียงในเรื่องของการใช้เสียงสูงต่ำ ความสั้นยาวของหน่วยความ และความเร็วในการพูด ดังนี้

ในแง่ของการใช้คำ มีคำพูดที่ใช้คำแสดงความรู้สึก คิดเป็นร้อยละ 60.35 ซึ่งมากกว่าคำพูดที่ไม่ใช้คำแสดงความรู้สึก (ร้อยละ 39.65) มีการใช้การกระทำด้วยการกล่าวถ้อยที่พบทั้งสิ้น 20 ชนิด คือ การบอก การถาม การสั่ง การบรรยาย การอธิบาย การนับ การเตือน การตำหนิ การชม การหยอกล้อ การบ่น การขู่ การอุทาน การห้าม การขอร้อง การชักชวน การปลอบ การกล่อม การอนุญาต และการเรียก การกระทำเหล่านี้จำแนกเป็นวัจนกรรมที่เร้าให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การถาม การเตือน การตำหนิ การชม การหยอกล้อ การขู่ การอุทาน การสั่ง การห้าม การขอร้อง การชักชวน การปลอบ การกล่อม การอนุญาต และการเรียก คิดเป็นร้อยละ 73 ซึ่งมากกว่าวัจนกรรมที่ไม่เร้าให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การบอก การบรรยาย การอธิบาย การนับ และการบ่น คิดเป็นร้อยละ 27

ในแง่ของลักษณะทางเสียง มีการใช้ระดับเสียงสูงต่ำเฉลี่ย เท่ากับ 247.40 เฮิร์ตซ์ (พิสัย 100.00 - 487.50 เฮิร์ตซ์, s.d. = 89.79) ซึ่งสูงกว่าเสียงสูงต่ำเฉลี่ยของเพศหญิงโดยทั่วไปซึ่งมีค่าประมาณ 180-200 เฮิร์ตซ์ (Luksaneeyanawin, 1983) มีความยาวเฉลี่ยของคำพูด (Mean Lengh of Utterance = MLU) เท่ากับ 5 พยางค์ ต่อ 1 คำพูด ซึ่งสั้นกว่าความยาวเฉลี่ยของพยางค์ในคำพูดทั่วไปในภาษาไทยซึ่งมีค่าเท่ากับ 8 พยางค์ ต่อ 1 คำพูด (สุดาพร ลักษณียนาวิน, 2531) และมีความยาวเฉลี่ยของพยางค์ เท่ากับ 236 มิลลิวินาที ต่อ 1 พยางค์ (พิสัย 35 - 2,334 มิลลิวินาที, s.d. = 216) ซึ่งน้อยกว่าความยาวเฉลี่ยของพยางค์ในการพูดตามปรกติของคนไทย (ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ, 2525) (390 มิลลิวินาทีในพยางค์เต็มรูป (พิสัย 340-450 มิลลิวินาที) และ 130 มิลลิวินาทีในพยางค์ลดรูป (พิสัย 90-180 มิลลิวินาที))

ภาควิชา .....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา .....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ปีการศึกษา .....2539..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....-.....

บทคัดย่อและบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

C510816 : MAJOR LINGUISTICS
KEY WORD: INFANT DIRECTED SPEECH / MOTHERESE / THAI
KRONGKAN KHAONOO : INFANT DIRECTED SPEECH IN THAI.
THESIS ADVISOR : ASST. PROF.SUDAPORN LUKSANEEYANAWIN, Ph.D.
PP.90 ISBN 974-634-281-9

This Research attempts to study the linguistic characteristics of Infant Directed Speech in Thai in 2 aspects.

1. The use of words and the pragmatic characteristics.
2. The phonetictic characteristics in terms of pitch, duration, length of utterances and the tempo of speech.

The study reveals that Infant Directed Speech is very distinctive not only in the use of words and its pragmatic characteristics but also in its phonetic characteristics as reported below.

1. In terms of the use of words, there were 60.35% of utterances with expressive words. The number was higher than those without expressive words(39.65%). There were 20 types of verbs of utterance used in Infant Directed Speech: to inform, to question, to command, to describe, to explain, to count, to warn, to blame, to praise, to tease, to complain, to threat, to exclaim, to forbid, to request, to persuade, to calm, to comfort, to allow and to call. There were 73% of interactive speech acts which composed of to question, to warn, to blame, to praise, to tease, to threat, to exclaim, to command, to forbid, to request, to persuade, to calm, to comfort, to allow and to call. There were only 27% of non-interactive speech acts. They were to inform, to describe, to explain, to count and to complain.

2. In terms of the phonetic characteristics of Infant Directed Speech the average fundamental frequency was 247.40 Hz.(range 100.00-487.50 Hz. s.d.= 89.79) which was higher than the average of the fundamental frequency of Thai female speakers. (180-200 Hz.,(Luksaneeyanawin, 1983)). The average of Mean Length of Utterance (MLU) were 5 syllables per utterance, the length was shorter than the average of utterances used in normal style of speech which was 8 syllables per utterance (Sudaporn Luksaneeyanawin, 1988). The average duration of syllables was 236 ms. per syllable (range 35-2 , 334 ms., s.d.= 216) which was shorter than syllables in normal style of speech.(Theraphan Luangthongkum, 1985; 390 ms. per full form of syllables (range 340-450 ms.) , and 130 per reduced form of syllables (range 90-180 ms.))

ภาควิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต .....
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ปีการศึกษา 2538 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณียนาวิน เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและสละเวลาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ความเข้าใจและกำลังใจที่ได้รับมีส่วนสำคัญยิ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี ขอบคุณทุกถ้อยคำที่ก่อให้เกิดกำลังใจและความมุ่งมั่นในการทำงาน รวมถึงความช่วยเหลือจากพี่น้องและเพื่อนทุก ๆ คน

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพ่อและแม่ผู้ให้ชีวิต ความรัก ความห่วงใย และโอกาสอันดีแก่ลูกเสมอมา

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		จ
กิตติกรรมประกาศ		ฉ
บทที่ 1.	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	สมมติฐานการวิจัย	2
	วัตถุประสงค์การวิจัย	2
	ขอบเขตงานวิจัย	2
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	2
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	2
บทที่ 2.	ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	3
	ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษา.	3
	ทฤษฎีมาตุภาษา	7
	ทฤษฎีวัจนกรรม	8
	คำจำกัดความของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	11
บทที่ 3.	วิธีดำเนินการวิจัย	13.
	การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	13
	การเก็บข้อมูล	13
	การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4.	ลักษณะของการใช้คำ และวัจนกรรมในภาษาที่ใช้พูดกับทารก	25
	ลักษณะการใช้คำ.	26
	วัจนกรรม	27
บทที่ 5.	ลักษณะทางสัทศาสตร์ของภาษาที่ใช้พูดกับทารก	36
	ระดับเสียงสูงต่ำ	36
	เวลาและความเร็วในการพูด	40

บทที่ 6. สรุป และอภิปรายผล 42
สรุป 42
อภิปรายผล 44
ข้อเสนอแนะ 46
รายการอ้างอิง 47
ภาคผนวก ก. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำ และวัจนกรรม 50
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ลักษณะทางสัทศาสตร์ 69
ประวัติผู้เขียน 89

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	เกณฑ์ในการวิเคราะห์วัจนกรรมการบอก	16
ตารางที่ 3.2	เกณฑ์ในการวิเคราะห์วัจนกรรมการถาม	18
ตารางที่ 3.3	เกณฑ์ในการวิเคราะห์วัจนกรรมการสั่ง	19
ตารางที่ 3.4	ตัวอย่างตารางบันทึกผลการวิเคราะห์คลื่นเสียง	22
ตารางที่ 4.1	แสดงการใช้คำในหน่วยความ	26
ตารางที่ 4.2	แสดงการใช้คำในหน่วยความแบ่งตามลักษณะการใช้คำแสดงความรู้สึก	27
ตารางที่ 4.3	แสดงการใช้การกระทำด้วยการกล่าวถ้อยที่จัดอยู่ในวัจนกรรมการบอก	29
ตารางที่ 4.4	แสดงการใช้ประเภทของการถาม	30
ตารางที่ 4.5	แสดงการใช้การกระทำด้วยการกล่าวถ้อยที่จัดอยู่ในวัจนกรรมการสั่ง	31
ตารางที่ 4.6	แสดงการใช้การกระทำด้วยการกล่าวถ้อย	32
ตารางที่ 4.7	แสดงการใช้วัจนกรรมในหน่วยความ	33
ตารางที่ 4.8	แสดงการใช้วัจนกรรมและลักษณะการเร้าให้เกิดปฏิสัมพันธ์	34
ตารางที่ 5.1	แสดงค่าทางสถิติของระดับเสียงสูงต่ำ	37
ตารางที่ 5.2	แสดงค่าระยะเวลาในการพูด 1 พยางค์ (มิลลิวินาที)	40
ตารางที่ 5.3	แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนพยางค์ ต่อ 1 หน่วยความ	41

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพประกอบที่ 3.1 แสดงคลื่นเสียงของพยางค์ในหน่วยความ..... 21

ภาพประกอบที่ 3.2 แสดงระดับเสียงสูงต่ำ (pitch)..... 22

ภาพประกอบที่ 5.1 กราฟแสดงระดับเสียงสูงต่ำ..... 38

ภาพประกอบที่ 5.2 กราฟแสดงการปรากฏของพิสัยเสียงสูงต่ำ..... 39

ภาพประกอบที่ 5.3 กราฟเปรียบเทียบการกระจายของระดับเสียงสูงต่ำ (คิดเป็นร้อยละ).. 39

ภาพประกอบที่ 5.4 กราฟแสดงการปรากฏของจำนวนพยางค์ ต่อ 1 หน่วยความ..... 41